

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل کلیه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاکرات مجلس - اخبار مجلس - انتصابات - آگهی های رسمی و قانونی

شماره ۳۳۳۳ ۴ شنبه ۲۷ تیر ماه ۱۳۳۵ سال دوازدهم

شماره مسلسل ۱۲
دوره نوزدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۲

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز سه شنبه

نوزدهم تیر ماه ۱۳۳۵

فهرست مطالب :

- ۱ - تصویب صورت مجلس
 - ۲ - اجرای مراسم تحلیف بوسیله آقای مهران
 - ۳ - بیانات قبل از دستور - آقایان: خلعت بری - رئیس - دکتر مشیر فاطمی کدیور - علامه وحیدی
 - ۴ - تقدیم سه فقره سؤال بوسیله آقای حمیدی نوری
 - ۵ - سؤال آقای سلطان مراد بختیار راجع بفروش زمینهای اطراف طهران و جواب آقای وزیر کشور
 - ۶ - سؤال آقای دکتر جهانشاهی راجع بدادستان ساری و جواب آقای وزیر دادگستری
 - ۷ - سؤال آقای سلطان مراد بختیار راجع بقیمت نان دولتی طهران و جواب آقای وزیر دارائی
 - ۸ - بیانات آقای انتظام نایب نخست وزیر
 - ۹ - بیانات آقای دکتر هدایتی طبق ماده ۶۶ آئین نامه
 - ۱۰ - تقدیم یک فقره طرح قانونی راجع به تجدید نظر در آئین نامه بوسیله آقای دکتر بیرنیا
 - ۱۱ - اجازه انتخاب کمیسیون دوازده نفری جهت تجدید نظر در آئین نامه داخلی
 - ۱۲ - بیانات آقای سراج حجازی طبق ماده ۸۲ آئین نامه
 - ۱۳ - بیانات آقایان مهندس جفرودی و دکتر جهانشاهی طبق ماده ۶۶ آئین نامه
 - ۱۴ - تعیین موقع جلسه بعد - ختم جلسه
- مجلس دو ساعت پیش از ظهر بریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید

۱- تصویب صورت مجلس

رئیس - صورت غائبین جلسه قبل قرائت میشود (بشرح زیر خوانده شد)
غائبین با اجازه آقایان: اردلان - قرشی - باقر بوشهری - دکتر آهی - مهندس اردبیلی - عبدالحمید بختیار - شادلو - بزرگ نیا - مشار - محمود ذوالفقاری - دکتر صمد حکمت - دکتر وکیل - صراف زاده - امید سالار - هدی - معین زاده - اورنگ - امامی خوئی - کسکشولی

غائبین بی اجازه - آقایان: دکتر طاهری - تجدد - دکتر اصلان افشار - دکتر رضائی - خزیمه علم - قنات آبادی - تیمور تاش - قراگزلو - دیر آمدگان و زود رفتگان با اجازه آقایان: دهبیم - دکتر ضیائی - فرود - طباطبائی قم - پرفسور اعلم - فروهر - دولت شاه - دکتر جهانشاهی - بزرگ اراهیمی - صفاری - کیگراسی - سنندجی -

رئیس - نسبت بصورت مجلس نظری نیست؟ آقای مهندس فروهر
مهندس فروهر - بنده دیر نیامدم

رئیس - با اجازه نوشته شده - آقای دکتر جهانشاهی
دکتر جهانشاهی - بنده یک ساعت با اجازه زودتر رفتم
رئیس - با اجازه هم نوشته شده است (دکتر جهانشاهی - معذرت میخواهم)
دیگر نظری نسبت بصورت مجلس نیست؟ (اظهاری نشد) صورت مجلس تصویب شد

۲- اجرای مراسم تحلیف

بوسیله آقای احمد مهران
رئیس - امروز آقای مهران که تازه بمجلس آمده اند قسم یاد میکنند (در این موقع کلام الله مجید را با احترامات لازمه بتالار جلسه آورده و عموم حضار با احترام قیام نمودند و آقای مهران قسم نامه را بشرح ذیل قرائت و امضاء نمودند)
من که در ذیل امضاء می نمایم خداوند را بشهادت میطلبم و بقرآن قسم یاد می

کنم مادام که حقوق مجلس و مجلسیان مطابق قانون اساسی محفوظ و معجزی است تکالیفی را که بمن رجوع شده است مهمانمکن بسا کمال راستی و درستی و جد و جهد انجام بدهم و نسبت باعلی حضرت شاهنشاه متبوع و عادل و مفضل خود صدیق و راستگو باشم و با اساس سلطنت و حقوق ملت خیانت ننمایم و هیچ منظوری نداشته باشم جز فواید و مصالح دولت و ملت ایران (کلام الله مجید را با همان تشریفات از تالار جلسه خارج نمودند)

۳- بیانات قبل از دستور

آقایان: خلعت بری - رئیس - دکتر مشیر فاطمی - کدیور - علامه وحیدی
رئیس - نطق قبل از دستور شروع می شود. آقای خلعت بری

خلعت بری - بنده معتمد هر يك ساعتی که از عمر مجلس میگذرد باید از پشت تریبون مجلس مطالب اساسی مملکت را بدولت گفت و وظیفه خود را اجرا کرد بنده امروز راجع بیک مسئله اساسی مملکت می خواهم صحبت کنم و آن موضوع اینست که مملکت ما دولت ما برنامه کشاورزی ما ندارد (صحیح است) برای کشاورزی ما برنامه نداریم (صحیح است)
در یکی از نطقهای اخیر خود رئیس جمهوری آمریکا گفته بود که کشاورزی ستون فقرات اقتصاد کشور آمریکا است
چون آمریکا که عظیم ترین دستگاههای صنعتی دنیا را داراست وقتی کشاورزی را ستون فقرات اقتصادی خود بداند آنوقت ما با اهمیت کشاورزی در کشور خود متوجه خواهیم شد - زیرا برای يك كشور كه صنعتی نیست و درآمدش از کشاورزی است و بقیاز محصولات کشاورزی صادرات ندارد کشاورزی مسلماً مهمترین مسئله است -

اگر توجهی بجزایر امور در کشور های دیگر نمایم پیشرفت آنها از يك نظر برای ما قابل تحسین است ولی از نظر

دیگر باعث تأسف می خواهد شد که چرا ما بمشکل کشاورزی توجهی که لازم بود ننکرده ایم کشور هند تا ه سال قبل احتیاج بقله و محصولات کشاورزی داشت و ما احتیاج خود را از خارجه وارد میکرد و مبلغ عمده پول بخارج میفرستاد و اولین تشخیص صحیحی که داده بودیم و اجرای یک برنامه کشاورزی بود و در واقع برنامه کشاورزی را بر برنامه صنعتی مقدم دانستیم پنج سال تمام شد و کشور هند برنامه کشاورزی خود را بموقع اجرا گذاشت آقایان وزرا گوش کنند و اکنون کشور هندوستان از قحطی های مہیبی که همیشه در آن سرزمین توأم با گرسنگی و مرگ میلیونها نفر وجود داشت خلاص شده است و برنامه ه ساله دوم را شروع نموده که عبارت از برنامه صنعتی باشد ولی ما هنوز برنامه کشاورزی برای کشور خود تهیه نکرده ایم.

کشور ترکیه از چند سال قبل يك برنامه کشاورزی تنظیم و اجراء نموده و نتیجه آن شد که صادر کننده قله شد و صادرات خشکبار، پنبه، توتون بدرجه رسید که برای ما تعجب آور است ترکیه در سال ۱۹۵۴ صدوسی هزار تن پنبه هشتاد هزار تن توتون، صد هزار تن فندق، نود هزار تن خشکبار سعی و چهار هزار تن پشم پنجاه هزار تن روغن زیتون، سی و پنج هزار تن خشکبار صادر نموده در صورتی که در همان سال صادرات توتون ما هشتاد تن بوده و صادرات ترکیه نسبت بمادر محصولات کشاورزی چندین برابر بوده است.

کشور عراق نیز اکنون صادر کننده قله شده است ولی با کمالات ناسف ما چند سال است وارد کننده قله شده ایم نه فقط وارد کننده قله بلکه روغن خوراکی خود را نیز باید وارد کنیم و کثیرترین اشیاء را بمنوان روغن میخوریم و اکنون بیگانه می توانیم بگویی بجز آنها که می توانند روغن خوراکی در دهات و میان ایلات تهیه و خریداری کنند آنچه مردم بنام روغن می خورند کثافتی است که کربکبات آن معلوم نیست چیست و در روغن های خارجی نیز اغلب تقلب می شود در صورتیکه در این کشور اقل روغن خوراکی طبیعی باید در دسترس تمام مردم با قیمت مناسب باشد.

علت این است که ما حرف میزیم و کار نمیکنیم و برای کار برنامه نداریم و برنامه های ما هم همیشه تابع نظر اشخاص است نه اصول.

علت اینکه وارد کننده قله و روغن خوراکی شده و بزودی احتیاجات خوراکی دیگر خود را نیز باید از خارجه وارد کنیم این است که ما برای کشاورزی نداریم و اگر این تنه ذکر را بهمیم متصدیان حاضر بقبول آن نیستند اما حقیقت قابل کتمان نیست و با الفاظ تو خالی نمی شود جای آن

چیزهایی را که در کشور نیست بر کردن آن چند سال است غله و روغن خوراکی از خارجه وارد می کنیم. سطح کشت توتون قریب سی درصد تنزل نموده وضع محصول چای داخلی طوری است که آن را باید از میان رفته محسوب نمود. امسال در اغلب نقاط چای خیز قیمت برك سبز چای که بدست کشاورز رسید حدود سبک ثلث نرخ رسمی بود دولت چون برنامه نداشت فقط چند هفته قبل از رسیدن فصل بهره برداری از چای آنها بصرا در نمایندگان مجلس بفرج علاج افتاد و سازمان برنامه حاضر شد برای خرید يك قسمت از چای اقدام کند ولی فصل چندین چای بهار گذشت و میلیون ها تومان بکشاورزان خسارت وارد شد زیرا مسئله چای جزء برنامه کشاورزی دولت نبود در کشور های برنج خیز آسیای برنج را چون قوت مردم است دولت ها با قیمتی که برای کشاورز نفع داشته باشد از کشاورز میخرند و کشاورز همیشه میداند که برنجش مشتری دارد اما در کشور ما دولت غله را با قیمتی نازل میخرد که برای کشاورز تولید آن نفع نمیکند و همیشه نصف برنج را از طریق خرید سلف بکمتر از نصف قیمت از دست کشاورز در می آورند و نصف دیگر را کشاورز در اول یائیز به قیمت ارزان میفروشد اما بعد از چند ماه خریداران همان برنج را با نفع زیاد می فروشند و بهر حال محصول از دست کشاورز و مالک باقیمت ارزان خارج می شود و این وضع در تمام مملکت متأسفانه است.

کشور عراق نیز اکنون صادر کننده قله شده است ولی با کمالات ناسف ما چند سال است وارد کننده قله شده ایم نه فقط وارد کننده قله بلکه روغن خوراکی خود را نیز باید وارد کنیم و کثیرترین اشیاء را بمنوان روغن میخوریم و اکنون بیگانه می توانیم بگویی بجز آنها که می توانند روغن خوراکی در دهات و میان ایلات تهیه و خریداری کنند آنچه مردم بنام روغن می خورند کثافتی است که کربکبات آن معلوم نیست چیست و در روغن های خارجی نیز اغلب تقلب می شود در صورتیکه در این کشور اقل روغن خوراکی طبیعی باید در دسترس تمام مردم با قیمت مناسب باشد.

این اوضاع اسف آور که نمونه هائی فقط از آن گفته شد برای آن است که مملکت ما برنامه کشاورزی ندارد البته در برنامه ۷ ساله ما اعلامی بمنوان کشاورزی ذکر شده ولی آن اعلامی است برای مصرف والا خود آن اعلام بر اساس مطالعه صحیحی تنظیم نشده و ثانیاً برنامه باید وجود داشته باشد تا از آن اعلام بتوان استفاده نمود.

ناتلاً - آن اقلام و اعتبارات ذر قیمت های حساس و مهم کشاورزی آنقدر ناقص و قلیل است که باعث تعجب اشخاصی است که در مسئله کشاورزی وارد هستند و آنها

دادن بهین يك منطقه کشاورزی لازم است - آنگاه وقت آقایان نمایندگان محترم توجه فرمایند که برای تمام کشور چه مبلغ لازم است و چهار صد میلیون ریال برای تمام کشور در حکم سفر است آنها هم در ظرف هفت سال باید پرداخت شود يك منطقه انتخابی بنده ۵۰ میلیون تومان اقلامی برای اعتبار دادن بکشاورزان لازم دارد آنوقت شما ۴۰ میلیون تومان برای کشور منظور داشتهاید در صورتیکه ترکیه معادل پنجاه هزار میلیون ریال (پنج هزار میلیون تومن) در اختیار بانک کشاورزی خود گذاشته و چند در صد از بودجه کل کشوری را نیز اختصاص ببانک کشاورزی داده است و من رعا تقاضا می کنم دولت این بانک موسوم بکشاورزی را هر قدر هم رؤساء آن مورد احترام من باشند ببند تمام مردم بدانند تا ناگه کی کسر ما به یول ندارد بهتر است بسته باشد و خود مردم بفکر خودشان باشند.

سال گذشته و امسال بانک های داخلی ما صد ها میلیون تومان در اختیار وارد کنندگان اجناس خارجی گذاشتند مثل سیل در اثر این کمک ها اجناس وارداتی بکشور سرازیر شد ولی برای کشاورزی که مملکتی باشد.

جناب آقای عباد تربتی دیروز بنبده میفرمودند که درخراسان جورا اصلاح درو نمیکند کول کرده اند رفته اند برای اینکه با عمده هفت تومان برداشت محصول صرف نمیکند حالا شما می توصیه کنید که آب قنات را زیاد کنند فرض کنید صرف قنات شد وقتی جوو گندم صرف نمیکند نمیگردد نمره اش چیست، باین جهت است که ما برنامه مطالعه شده کشاورزی مثل ممالک دیگر باید داشته باشیم و متأسفانه نداریم يك قلم دیگر از اعتبارات که در قانون برنامه هفت ساله منظور شده چهار صد میلیون ریال برای شرکت های تعاونی کشاورزی و صندوق های روستائی در تمام کشور است جناب آقای معلم بخواهم باین قسمت توجه کنید من مسئله احتیاج به تراکتور و گاو و آلات و ادوات زراعتی و احتیاجات دیگر را از قبیل احتیاج به یول برای هزینه زراعت معمولی توسعه کشت محصولات از قبیل چای، مرکببب خرما ازدیاد گاو و گوسفند و غیره را بیان نمیآورم برای اینکه معلوم شود چقدر تهیه برنامه ما در قسمت مربوط بکشاورزی بدون اساس وبدون مطالعه بوده همینقدر میگویم در حوزه انتخابیه من یعنی بابل و آمل و نور و بابلسر و فریدون کنار و کجور و کلاستان و شهبه سوار حد اقل صد هزار ارزاق وجود دارد که هر کدام حد اقل به پنج هزار تاده هزار ریال و ام برای زراعت احتیاج دارند پس برای اینکه محصول خود را بسلف نفروشند حداقل یا نصد میلیون ریال اعتبار برای وام

مطالعه شده نداریم حقیقتی است که مصلحت مملکت اقتضای گفتن آنرا دارد. ما اگر برنامه داشتیم مبیایستی این پیش بینی ها را کرده و برنامه های مورد نظر را در آن موارد اجرا کرده باشیم همانطور که دولت هند کرد. اینکه برای نمونه چند مورد را ذکر میکنم: آقایان باین مطالبی که عرض میکنم خواهش میکنم توجه فرمائید که بهمم نظر خودتان را بفرمائید.

۱- برای بی نیاز کردن کشاورزان از کردن غله و مواد خوراکی باید فکری اساسی کرد و آنچه مصلحت است عمل کرد نه آنکه دولت تصدیق بلزوم توجه باین امر را داشته باشد ولی نخواهد آنچه را که عقبه دارد عمل کند. بالاخره آیا برنامه سه سال پنبه ما بدوست هزار تن برسد ولی برای این کار اعتبار ندارید سالی دو هزار میلیون ریال چای خارجی وارد کشور میشود از ظرفی در ظرف ده سال امکان دارد کشت چای را توسعه داد که بعد از ده سال کشور از وارد کردن چای خارجی بی نیاز شود این عمل هم بدون حمایت چای و تشویق کشاورز و دادن اعتبار جهت احداث باغهای جدید ممکن نخواهد بود هزار میلیون ریال اعتبار برای اینکار لازم است این پولی که این توسعه فوراً شروع و در ظرف چند سال برنامه آن اجرا شود نه اینکه در مدت بیست سال صورت گیرد پس ما میتوانیم در ظرف چند سال چند برابر یعنی متجاوز از هزار میلیون تومان پنبه صادر کنیم و ارز مهمی در اختیار داشته باشیم. بفرمائید بدانیم آن برنامه توسعه پنبه شما کجاست چیست و چند برابر اعتبار سابق برای توسعه کشت و اصلاح بذروچس پنبه در نظر گرفته اند و تا پنج سال دیگر برنامه شرکت بتواند برنج از مردم بخرند. بفرمائید آیا برنامه ای برای توسعه کشت چای در مملکت هست؟ این برنامه کجاست؟ چقدر اعتبار هست؟ هیچ فقط بنده از آقای اشتهار تشکر میکنم که ایشان چندی پیش بفکر افتادن در اینجا به توسعه چای یک اقداماتی میکنند که این اقدامات شروع شده است و بکنجا میرسد معلوم نیست فقط میخواستیم بی برنامه ای را بر عرض آقایان برسانم برای سود بازرگانی چای کیلومی سی ریال گرفته میشود و هفت میلیون تومان از این بابت ما در خورای عالی چای داشتیم بصرف بهبود وضع چای برسانند این یول را بشرکت معاملات خارجی قرض داد حالا ملاحظه میفرمائید چقدر برنامه ها متفاوت است؟

کشور افغانستان در سال بین چهار صد میلیون دلار صادرات پوست دارد کجاست برنامه ما راجع بکله داری و ازدیاد کله و محصولات آن از قبیل پوست و غیره دولت مبیایستی برنامه داشته باشد که در آخر

هفت سال همان نتیجه را که در افغانستان گرفته شده نشان بدهد. کجاست آن برنامه و آن اعتبار با این جمعیت ایلات و عشایر ما که روز شب بکار تولیدی مشغول اند اگر برنامه های صحیح داشته باشیم هم بر عواید مملکت اضافه میشود و هم مساحت زندگی مردم بالا خواهد رفت.

توتون ایران بکله محصول ممتاز و خوبی است چه برنامه ای برای ازدیاد کشت آن دارید و این صد ها هزار کشاورز که در آذربایجان و کردستان و گلپایگان و مازندران و غیره باین کار مشغول اند تا کی باید در این وضع باشند چرا ترکیه هشتاد هزار تن در سال ۱۹۵۴ توتون صادر کرده و ما هشتاد تن یعنی یک چهارم آن؟ خوزستان، مازندران، استمدها مرکبات دارد ایران در ظرف ده سال میتواند بزرگترین صادر کننده مرکبات باشد و سالی چند صد میلیون تومان صادرات از این راه داشته باشد.

فلسطین در سال ۱۹۵۳ بیست میلیون دلار از صادرات یرتقال استفاده کرد ولی مرکبات مادر از آن وقت نزدیک است از میان برود کجاست برنامه ازدیاد و توسعه آن و کجاست اعتبار آن؟ من باین نتیجه رسیدم که در این کار خارجی هم وجود دارد و وزارت کشاورزی نتوانسته از آن مطلع شود.

برای توسعه خرما و استفاده از آب کارون چرا آن برنامه که در آن طرف رودخانه است یعنی در عراق اجرا نمیکند که با تلمبه از آب کارون و شط استفاده کنید کجاست این برنامه و اعتبار آن.

امروز اساس کشاورزی استفاده از اعتبارات است و کشاورزی بصورتی که در کشور ما هست دیگر در ممالک مجاور ما هم وجود ندارد یعنی باید سرمایه و وسائل بکشور و مالک داد تا او بتواند مثل سایر ممالک جنس و محصول تهیه کند این نوع کشاورزی گله داری ما که بر اساس سلف فروشی است که نصف درآمد را بخواص صاحب کله از این طریق از دستش خارج میشود برای کشور ما بالا کتو بدیختی بدنبال دارد و کشاورزی ما در برابر کشاورزی ممالک دیگر مجاور هم تاب و مقاومت ندارد داشته کجاست برنامه دولت در این مسئله.

قطر در برنامه دولت امی از تقویت بانک کشاورزی برده شده اما برنامه آن کو اعتبار آن کو مجلس هجدهم دوسال کوشید فقط توانست پنجاه میلیون ریال برای بانک کشاورزی بگیرد خلاصه من هیچ تغییری در وضع نمی بینم و هیچ امیدی هم ندارم مگر اینکه دولت حقیقتاً بمسئله کشاورزی توجه کند و نا ایجاد مؤسسات اعتباری از قبیل شرکت های تعاونی صندوق های روستائی بانک های

اعتباری جهت کشاورزان صورت نگیرد تغییر در کشاورزی بوجود نخواهد آمد در دستگاه دولتهای پیکس تاکنون این مسئله را نتوانسته بفهمد تا باین مسئله که رکن کشاورزی مدرن است توجه نشود کشاورزی کشور عقب خواهد رفت سایر ممالک مخصوصاً ممالک مجاور ما بر اساس کشاورزی مدرن جلو میروند و ما همان رویه وسیستم پنجاه سال قبل را می خواهیم دنبال کنیم - مسلم است نتیجه تطبیق نکردن وضع خودمان بادنیایا موجب عقب افتادگی است.

سه عرض دیگر دارم یکی اینکه در مملکت ما قریباً بر نامه های ساختمانی شروع میشود این برنامه های ساختمانی اگر توأم با يك برنامه صحیح کشاورزی نباشد دعات ایران خراب خواهد شد برای اینکه اگر برای کشاورزی مملکتی صرف کردها را رها میکند و اگر دعات را رها کردند و شهرها آمدند بصادرات و تولید ما لطمه می خورد دولت هند دستزد را نگذاشت بالا برود شما اگر بخواهید باین اعتنائی کاری بکنید که کشاورزی برنامه نداشته باشد دستزد بالا می رود و صادرات ما صرف نخواهد کرد آقای خرازی آقایان تجار اگر قرار شد عمله روزی ده تومان مزد بگیرد کثیراً صادرات صرف میکنند (خرازی - صحیح است) آنوقت چطور با کشورهای همسایه می شود رقابت کرد؟ (خرازی - ابتدا) مسئله کشاورزی باین وضع جلو نمی رود بایستی اتحادیه های کشاورزی از مالکین و اشخاصی که در کار زراعت و کشاورزی اشتغال دارند تشکیل شود وظایفی را که ۱۰ سال است وزارت کشاورزی نتوانسته است انجام بدهد بلکه آنها بتوانند انجام بدهند اینها با دولت همکاری بکنند که يك برنامه کشاورزی صحیحی انجام بشود دولت از تفکر و نیروی آنها استفاده بکنند آقای وزیر کشاورزی هم صحبت کردم ایشان هم با این فکر موافقند بنابراین این فکر را دولت باید اجرا بکند مسئله دو اینست آقایان که فعالیت های اقتصادی و کشاورزی یعنی توسعه این فعالیت ها در مملکت به علت معاملات زمین - های اطراف متوقف شده است (صحیح است) وقتی یولهائی از منفعت پرستی و از تنبلی نصیب یک شده ای میشود کار و زحمت می خواهد بکشند که بروند پولشان را صرف کارخانه و کشاورزی و تشکیل شرکت های فلاحی بکنند يك متر زمین می خرد بعد از یکسال میشود صد تومان دیگر چرا برود در صحرای گرگان یا صحرای کرمان کشاورزی بکنند (صحیح است) بنده متقدم يك لایحه ای بمجلس بیاورید با مطالعه اساسی که مالکیت را هم از بین نبرید فکر من اینست که گمانیکه صاحب زمین هستند بایشان پنجسال مهلت بدهید که زمین های خودشان را یا بسازند یا بصورت باغ در بیارند و وسایل با شغاس بدهید بول بدهید اگر نکردند بانک ساختمانی بعد از ۵ سال مطابق مقررات فعلی خودش نسبت باین اراضی عمل بکند این عمل جلوی سفته بازی را خواهد گرفت و من توجه دولت را باین مطالب جلب میکنم مسئله سومی که می خواستم با آقایان عرض کنم اینست که کمیسیون کشاورزی مجلس شورای ملی با اختیاراتی که دارد موظف است که مسئله کشاورزی

ببیند و درباره اظهاراتی که آقای فروهر کرده است در برابر مجلس بیاناتی بکنند که اطمینان پیدا شود که در آینده از اینگونه پیش آمده نخواهد شد.

رئیس - در مورد بیاناتی که آقای ارسلان خلعتیری فرمودند (خلعتیری عرض کرد) من به آقایان نمایندگان در جلسه خصوصی امروز تذکره کردم (صحیح است) من تصور میکنم سوء نیتی از طرف آقای سراج حجازی و کیل معتمد من بوده و نه از طرف آقای وزیر دارائی. يك صحبتی پیش آمد و باعث تأسف شد همانطور که گفت آقایان نمایندگان باید انتقاد خودشان را با کمال نزاکت بگویند وزیر هم با کمال ادب جواب بگوید غیر از این باشد يك مقرراتی هست که من آنرا اجرا خواهم کرد (صحیح است - احسن است) آقای مشیر قاسمی - وضع کارخانجات اصفهان ایجاب کرد که بنده چند دقیقه از وقت آقایان را بگیرم این چند روز تلگرافات زیادی از کارگران اصفهان رسیده است هم بدولت هم بنمایندگان اصفهان که وضع بسیار بهرانی پیش آمده است بدی وضع کارخانجات اصفهان سه علت عمده دارد یکی سوء اداره، یکی فرسودگی ماشین آلات و عمده تر فروش نرفتن اجناسشان اگر تا امروز حسن تدبیر آقای ذوالفقاری استاندار آنجا نبود محققاً تا امروز سه تا از کارخانه ها تعطیل شده بود این بود که بنده با جناب آقای نخست وزیر هم مذاکره کردم استدعا دارم که جناب آقای ذوالفقاری هم موضوع را در هیئت دولت مطرح بفرمایند و توجه فوری باین موضوع بفرمایند و الا هزاران نفر کارگر بیکار میشوند باعائله شان اسباب زحمت برای دولت و متصدیان امور فراهم میشود و همچنین می خواستم خواهش کنم از جناب آقای معاون نخست وزیر که باین موضوع توجه فرمایند در اصفهان متأسفانه قیمت مازوت و مواد نفتی را شرکت ملی نفت گرانتر از شیراز و کاشان می فروشد و این هم يك دلیلی شده است برای کارخانجات و کارخانه برق آنجا عنقریب می خواهد برای اینکه آنجا قیمتش را اضافه بر قیمت کاشان و شیراز تعیین کرده اند در صورتیکه از راه جدید از ناخوبی کرایه اش کمتر است حالا اگر شرکت ملی حالا ایشان اسم آورده اند البته در دستگاه دولت کارمندان شریفی هستند که اگر قرضاً بدو نفر يك اظهاری شده است سایر کارمندان نباید بشودشان بگیرند و يك اظهار عقیده شخصی که باین دو نفر شده خود هم صحیح نمیدانم که راجع بشخص اینها مطلبی بان صورت گفته شود ولی از لحاظ کلی و کیل حق دارد هر نوع صحبتی بکنند اینست که بنده می خواهم حق مجلس را حفظ کنم و خیلی میل دارم که یکی از آقایان وزراء

خطرنك است و بزودی دسترنج يكهه کشاورز راز را بین میبرد گمانیکه در این خصوص تلگرافات زیادی از کشاورزان رسیده و نیز در روزنامه بومیه خراسان منتشر گردیده است بنده هم مکرر بشرکت کارخانجات قند برای رفاه حال عامه حتی يك مرتبه بعیت جناب آقای تربتی مراجعه نمودم از قرار تحقیق سم طرف اعتماد و آزمایش شده ای که قوه مبارزه داشته باشد بقدر کافی موجود نداشتند و قبل از شیوع این آفت در صدتهای برنیامده بودند لاهلاج بازار سیاه تهیه نمودند که آنها هم بجهت نداشتن قوه مبارزه کاملاً مفید واقع نگردید در نتیجه خسارت زیادی هم عاید کارخانه جات و هم نصیب کشاورزان شده است چنانچه این آفت بروز نمی کرد و باصحا حجاب از همه شد محصول سال جاری حوزه مشهد در حدود دو پست و چهل هزار تن می شد گرچه مأمورین و بازرسان کارخانه آبکوه در حدود يكصد و هشتاد هزار تن پیش بینی نموده بودند مع الوصف می توان عرض نمود همان ۲۴ هزار تن بود ولی افسوس مقدار زیادی از این محصول از بین رفته است اینك کشاورزان از اولیاء امور انتظار رسیدگی باین وضع اسف آور را دارند موضوع دیگر طبق بیمان کارخانجات سه قسط از بهاء چندین برابر ما مدال ۳ هزار ریال برای كك پیچند کاران میپردازد تاحال دو قسط هم پرداخت شده چون برای مبارزه با آفت مبلتی متضرر و مخارج نموده اند و در سال جاری عوائد تریا که هم ندارند انتظار دارند که کشاورزان در هوای سرد زمستان شش ماه پشت درب کارخانه سرگردان باشند در این خصوص بنده خدمت جناب آقای علم رسیدم و استدعا کردم که سازمان برنامه تلفن بفرمایند تا بلکه اعتباری در اختیار سازمان قند گذارده شود که بتوانند این مساعده و این كك را بکنند و حتی بخود جناب آقای ذوالفقاری هم مراجعه کردم و ایشان هم فرمودند در هیئت دولت مطرح شده و امید است نتیجه ای گرفته شود و حالا هم از حضور آقایان تقاضا میکنم یادداشت بفرمایند اگر مقدور هست این مساعده را نسبت بچند کارخان و کشاورزان مشهد بفرمایند مطلب دیگر اینکه جاده از مشهد بسرخس هم بی نهایت خراب است اگر چه آقای وزیر راه وعده ساختن و مرمت قسمت اول را که از مشهد شروع میشود داده اند و بنده بانتظار وعده میباشم در این خصوص فعلاً عرض نمیکنم بقصدی خود ایشان راه بنوعی خراب است که خودشان برای باز دید از جاده دولتی با کامیون عبور نرفتند و از خارج جاده تشریف بردند حال راننده و عبور کامیون رادر هوای رطوبتی و بارندگی در نظر بگیرند هر نوع فضاوت کنند مورد قبول است اخیراً قرار بود این جاده بنا نامه داده شود تا بحال اقدامی که مورد توجه هامة قرار بگیرد نشده است استدعا میکنم این راهم یادداشت بفرمایند که اقدام بشود

چندین ماه پشت درب کارخانه سرگردان و حیران میباشند تا نوبت تجویب به آنان برسد در این باب شکایات مفصلی بشام دستگاههای دولتی از موقع وزارت فوائد عامه الاحال شده که یکدستگاه کارخانه هزار تنی بمشهد داده شود بانها بتأمین تاحال از طرف اولیاء امور توجهی نشده فقط بنا بامر اعلیحضرت همایونی در سال گذشته تصیم گرفته شد که کارخانه دیگری در مشهد بلوک چناران بظرفیت سی و پنج هزار تن نصب شود آنها هم تکافی محصول را نمی نمایند.

در مشهد بواسطه سرمای آخر شهریور و اوایل مهر ماه دانه های روغنی و یا بنبه عمل نمی آید و کشاورزان ناچار از کشت چندین میباشند همین جهت در هر سفر که اعلیحضرت همایونی بمشهد تشریف فرما میشوند تقاضای کشاورزان در این مورد تجدید و استدعای مجددی مینمایند گمانیکه در سفر اخیر نظر اعلیحضرت همایونی رادر این باره جلب و دستور مؤ کدی بسازمان برنامه توسط تیمسار نصیری آجودان مخصوص ابلاغ فرمودند اخیراً آقای ابتهاج بمشهد تشریف برده و وضع کشاورزان را از نزدیک مشاهده فرموده اند وعده داده اند امیدواریم جامه عمل بیوشود و در مملکت کشاورزی عمل کشاورزی انجام گردد دسترنج کشاورزان جای واردات از خارج را بگیرد و رفع احتیاج نماید و سزاوارند انست که کشاورزان در هوای سرد زمستان شش ماه پشت درب کارخانه سرگردان باشند در این خصوص بنده خدمت جناب آقای علم رسیدم و استدعا کردم که سازمان برنامه تلفن بفرمایند تا بلکه اعتباری در اختیار سازمان قند گذارده شود که بتوانند این مساعده و این كك را بکنند و حتی بخود جناب آقای ذوالفقاری هم مراجعه کردم و ایشان هم فرمودند در هیئت دولت مطرح شده و امید است نتیجه ای گرفته شود و حالا هم از حضور آقایان تقاضا میکنم یادداشت بفرمایند اگر مقدور هست این مساعده را نسبت بچند کارخان و کشاورزان مشهد بفرمایند مطلب دیگر اینکه جاده از مشهد بسرخس هم بی نهایت خراب است اگر چه آقای وزیر راه وعده ساختن و مرمت قسمت اول را که از مشهد شروع میشود داده اند و بنده بانتظار وعده میباشم در این خصوص فعلاً عرض نمیکنم بقصدی خود ایشان راه بنوعی خراب است که خودشان برای باز دید از جاده دولتی با کامیون عبور نرفتند و از خارج جاده تشریف بردند حال راننده و عبور کامیون رادر هوای رطوبتی و بارندگی در نظر بگیرند هر نوع فضاوت کنند مورد قبول است اخیراً قرار بود این جاده بنا نامه داده شود تا بحال اقدامی که مورد توجه هامة قرار بگیرد نشده است استدعا میکنم این راهم یادداشت بفرمایند که اقدام بشود

در خانه از آقای ذوالفقاری استدعا میکنم نسبت بپرداخت مساعده مشهد اقدام عاجلی بفرمایند بطرح در هیئت وزیران و مذاکره با سازمان برنامه مقدار چندین راز را حالا پیش بینی نمایند مهندسین کارخانجات قند تمایل فوق العاده ای برای نصب کارخانه در مشهد دارند و حقیقه هم کارخانجات قند خدمات خودش را انجام داده است در بودجه سال ۱۳۴۰ سازمان برنامه يك کارخانه پیش بینی شده الان هم بودجه حاضر است و موجود است ولی تاکنون اقدامی نشده از هیئت معترم دولت و جناب آقای ذوالفقاری استدعا میکنم در این موضوع توجه خاصی بکنند و اقدام لازمی بکنند موضوع دیگری که می خواستم خدمتتان عرض کنم موضوع آب مصرفی و خوراکی شهر مشهد است جناب آقای علم که تشریف دارند و شاید بعضی از آقایان دیگر که تشریف برده اند ملاحظه فرموده اند که مردم آب نهر خیابان را که کیفیت ترین آبهاست نظیر آبهای که در بعضی از نهرهای تهران هست میخورند همین آب کیفیت هم اغلب در دستشان نیست جناب آقای علم اطلاع کافی در این قسمت دارند استدعا میکنم که این موضوع را در هیئت معترم دولت مطرح بفرمایند و سازمان برنامه نسبت باین موضوع ككی بکنند (وزیر کشور - آستانه قرار است بکنند) يك شر کتی قرار شد که آستانه بوجود بیاورد این دستور اعلیحضرت همایونی بود ولی متأسفانه تا کنون جامه عمل نیوشده است (علم گزارشش آمده است) آمده است هنوز عملی نشده است عرض دیگر بنده راجع به ریش خانه شهر است حوزه ایالتی خراسان يك طبیب جراح ندارد اگر يك نفر آیانندیس بگیرد دستگامی نیست که عمل بکنند با بودن آقای دکتر اسدی بخود اجازه نمیدهم که عرض بکنم و قرار شد که خود آقایان اقدام لازم بفرمایند بنده فقط من باب یادآوری این قسمت را عرض کردم و منتظر مراسم جنابعالی هستم (احسن است، احسن است)

رئیس - آقای علامه و حیدری - هزار نکته باریکتر ز میانجاست همین جا (خنده نمایند گان) و آن این است که بعضی آقایان نمایندگان معترم میرسانم هر بیانی منطقی است ولی هر بیانی منطقی دارای ارزش نیست و راهنمای حقیقت نمی باشد علمای علم منطقی میگویند مواد منطقی بر پنج قسم است که آنرا صناعات شمس میگویند برهان ، خطابه جدل ، شعر ، مناظره اینها همه مواد منطقی است یعنی شخص ناطق یا شخصی که می خواهد مستدل باشد و استدلال بکنند متوسل بیکی از این مواد میشود اگر چه منطق را بجهت بالفاظ نیست ولی چون باید انسان بالفاظ حاکیه معانی را از خارج القاء کند ناچار است این مواد را بالفاظ القاء

چیزی فرمودند و تکلیف بنده و اشخاصی را که در تردید بسر میردند روی بعضی از گفتگوها و مندرجات جراید معلوم کردند و بنده صینامه از ایشان سیاستگزاری میکنم و خدمتشان قول میدهم که تمام کارهایی که در نظر دارند و بطور خلاصه فرمودند و چیزی است بطرف جریان و سوء جریان که بنده هم با ایشان هم آواز هستم آنچه که از عهد بنده ناچیز بر میآید در طریق اخلاص میکنند و با ایشان کمک میکنم (بعضی از نمایندگان هم کمک می کنند) اما راجع بسؤال بنده که فرمودند چون خیلی اعراض بنده در جلسه گذشته گفته شد و مسؤولی هم که بنده کردم نظر مبارکشان هست که چند شق داشت راجع بقسمت اول و دومش گمان میکنم که سابقه بانقض موضوع است چون آقا نصیب باخذ اختیارات نداری بنا بر این دیگر سوالی باقی نمی ماند که جوابی داشته باشد اما راجع به قسمت دیگرش از لحاظ روشن شدن مطلب است خواستند در مجلس خواستند در خارج هر جا بنده را روشن بفرمایند مامنی ندارد.

۱۰- تقدیم یکتقریر طر ح قانونی راجع بتجدید نظر در آئین نامه بسبب آقای دکتر پیر نیا

رئیس - آقای دکتر پیر نیا یک طرحی است با مضای عده ای از آقایان نمایندگان راجع باصلاح یکی از مواد آئین نامه مربوط به سوالاتی که از طرف آقایان نمایندگان میشود و جوابهایی که داده میشود و نتیجه این سوالات و جریان رسیدگی در کمیسیونها تقدیم مقام ریاست میکنم اگر هم توضیحی لازمست داده شود

رئیس در دوره پیش برای اصلاح آئین نامه داخلی يك کمیسیون انتخاب شدند که تجدید نظر کنند الان هم میشود و جوابهایی که داده میشود و نتیجه این سوالات و جریان رسیدگی در کمیسیونها تقدیم مقام ریاست میکنم اگر هم توضیحی لازمست داده شود

داریم که اصلاح زیر راجع بآئین نامه مجلس شورای ملی را مطرح فرمایند . تبصره ماده ۱۶ - در صورتیکه پاسخ سوال نماینده را قانع نکرد نماینده میتواند تقاضا نماید رسیدگی بوضع سوال بکمیسیون مربوطه مجلس شورای ملی ارجاع شود کمیسیون با حضور وزیر مسئول بوضع رسیدگی نموده در صورتیکه نظر یا ایراد نماینده را وارد دانست مراتب را بمجلس شورای ملی گزارش خواهد داد که نسبت بآن تصمیم مقتضی ایجاد شود و غضنفری - دکتر پیر نیا و چند امضای دیگر .

۱۱- اجازه انخاب کمیسیون دوازده نفری برای تجدید نظر در آئین نامه داخلی

رئیس - من تصور میکنم با يك فوریت برود بکمیسیون اگر آقایان موافقت دارند يك کمیسیون تشکیل شود از شعب آقایان اگر موافقت اول رای بگیریم . آقای دکتر شاهکار

دکتر شاهکار - در اینکه آئین نامه باید اصلاح شود حرفی نیست مطالب زیادی هست که باید رسیدگی شود ولی من تصور میکنم که این ماده يك خرده از ضمانت اجرائی کل مجلس را کمتر میکند بنا بر این مراحل سوال است و استیضاح اگر جواب دولت قانع کننده نبود نماینده میتواند بطور دیگری عمل کند بنده تصور میکنم اجازه بفرمائید این ماده بیشتر در اطرافش صحبت شود .

رئیس - میتوانیم يك کمیسیون تشکیل بدیم و انتخاب کنیم و این مطلب هم برود بکمیسیون آقایانی که موافقت يك کمیسیون ۱۲ نفری ازشب برای تجدید نظر در آئین نامه داخلی انتخاب شود قیام کنند (اغلب برخاستند) تصویب شد .

۱۲- بیانات آقای سراج حجازی آئین نامه داخلی

رئیس - آقای سراج حجازی سراج حجازی - چون وقت محدود است مطالب را از روی یادداشت میخوانم که در حدود فرصت مطالب گفته شود . با اجازه مقام ریاست و با اظهار تشکر از توجهی که ایشان بشؤون مجلس و مجلسیان فرمودند بطور خلاصه توضیحاتی بعرض آقایان نمایندگان محترم میرسانم بیانات بنده را هر کس بنا بطبع و میل خود این چند روزه در جراید و معارف بخوی تعبیر نمود و بقول یکی از دوستان از آن بهره برداری کرد گرچه اکثر صحیح بود ولی از آن گناه که نفعی رسد بغیر چه بک اما این تعبیر که گفته اند عریاض من مبنی بر مخالفت بادولت جناب آقای علاء است جداً تکذیب میکنم این استنتاج که امیدوارم خالی از شبهه باشد صحیح نیست . اینجناب و سایر رفقای محترم عضو فراکسیون سعادت

بروید تحقیق کنید اگر صحیح بود خاطر را طرد کنید و اگر درستکارش دانستید بیاید بمجلس گزارش دهید البته اگر خواستیم مطلبی را در مقامات قضائی طرح کنیم یقین است که باید مدارکی ضمیمه شود که آئین در موقع خه اهد شد (اشاره بکیف خود) و در اینجا موجود است . بیش از این چون وقت اجازه نمیدهد تصدیق نمیدهم و این مطالب را برای حفظ پرستی و عنوان مجلس و نمایندگان محترم عرض کردم و امیدوارم ما نمایندگان ملت و دولت هر یک در حدود وظیفه ای که داریم بتوانیم بیاری خداوند متعال منشاء خدمات مهمی برای کشور باشیم .

رئیس - آقای وزیر دارائی

وزیر دارائی - عرض کنم حضور مبارک آقایان نمایندگان محترم بنده از جناب آقای رئیس محترم مجلس شورای ملی اجازه میخوام که بشهادت ایشان استناد کنم شخص آقای رئیس محترم مجلس و اکثر آقایان محترم که از دوره قبل و شاید ادوار سابق اینجا تشریف دارند خیالی نمیکنم که تصدیق بفرمایند و شهادت بدهند که بنده در تمام اظهاراتم کوچکترین اسائه ادبی را باین ساحت مقدس نکرده و خواستام بکنم بنده همیشه نظرم این بوده است که باید احترام مجلس و مجلسیان محفوظ بماند بیانات من هیچوقت بناتصديق جناب آقای رئیس محترم و اوراق صورت مجلس حاکی از کوچکترین بیان زننده و اهانت نبوده است اگر هست ارائه بفرمایند پریروز هم بنده اینجا اسائه ادبی نکردم اما حقایق را باستحضار نمایندگان مجلس رسانیدم و آن این بود که باید باب اتهام مسدود شود دولت فعلی یعنی شخص جناب آقای علاء نخست وزیر بکرات در پشت همین تریبون و در مجالس مصاحبه و معارفه ای که با ارباب جراید داشته اند مکرر در برابر فرمودند که این دولت از انتقاد کوچکترین نگرانی را ندارد و بلکه اصرار می کند و خواهش می کند که انتقاد کنند تذکر بدهند راهنمایی نکنند و خواهش می کنم که در باره کار منده صحیح - آن مرد صحیح العمل که خود ایشان خوشبختانه دریافته اند آنرا تأیید و تصدیق فرمودند مورد خشم نایابان قرار گیرد . بیانات مرا تسری بموم کارمندان وزارت دارائی داده اند صریحاً عرض میکنم چنین نیست بنده اکثر کارمندان دولت را درستکار و صحیح العمل میدانم (صحیح است) عده بسیار بسیار زیادی از آنانرا می شناسم که با حقوق کم ساخته و هیچگاه از جاد و معاف و یا یکی خارج نشده اند و عریاض من هم برای تأیید همین طبقه بود که بلکه با کتوتاه کردن دست بدان وضع کارمندان خوب سرو صورتی بگیرد . گفت منصرف در دستگاه دولت هست برای آن دلیل میخواهند گرچه دلیل دارم ولی نباید دلیل بدهم بنابو وظیفه ای که دارم با نهایت صراحت تذکراتی دادم شما وظیفه مند هستید

بودند جناب آقای عمیدی هم تشریف داشتند این صحبت ها اصلاً نبود هیچ ابداعاً نه جهت بود نه تشنج بود بنده این دو بیت را خواندم و گفتم من که چنین عیب شمار توام در بد و نیک آئینه دار توام آئینه چون نقش تو نبود در است خود شکن آئینه شکستن خطاست این مال مغزن الاسرار نظامی است که واقعا مغزن الاسرار است آنروز که خودم را دلیل علیه من یاله من فرار دادند در هر حال متشکر هستم اما انتقاد با اتهام فرق دارد اساس و اصول مشروطیت بناتصديق همه کس که با قانون اساسی و حقوق و این صحبت ها آشنا باشد اصولاً مشروطیت برای این درست شده است که مشورت بکنند اینجامر قوم است و ماور هم فی الامر مشورت یعنی چه؟ یعنی يك حرفی را من نمیدانم آقا بن تفرمی دهد این یعنی مشروطیت این یعنی راهنمایی یعنی گفته اند يك عده ای از سران از کسانی که مورد احترام مردم هستند بیایند بنشینند جلسه مشورتی درست کنند راهنمایی کنند تذکر بدهند این فلسفه مشروطیت است جز این نیست ما هم جز این هیچ نمی خواهیم جناب آقای حجازی همین را میخواستند شما راهنمایی بکنید نه شما نمایندگان ملت بلکه هر فردی از افراد بدون این که بخوایم اسم ببرم و خواهش می کنم آقای نماینده محترم هم تأیید کنند حرف بنده را ما آقایان ترا کم امور مان خیلی زیاد است خوشمان میآید که این تذکرات را بدهید یکی از آقایان نمایندگان محترم به بنده مراجعه فرمودند راجع بکاری که مربوط بهوزه انتخاباتی شان بود که یا نمیدی بود یا مسامحه و ملاحظه بود در هر حال حتی از اهالی باآنان داده نشده بود دوسه سال پیش به بنده گفتند فی المجلس چندین اشکال داشت اشکالات عظیم ، اما آن اشکالات مانع از این نبود که حق مردم داده نشود اقدام کردیم و حقشان داده شد . پس این یعنی تذکر ، این یعنی یادآوری ، یعنی راهنمایی ، قبول داریم ، با کمال میل هر چه در این قسمت بفرمائید گفت از تو بيك اشارت از ما بسر رسیدن اما باز این امارا تکرار میکنم و عرض میکنم تذکر ، اظهار، سؤال، جواب، استیضاح، انتقاد با اتهام فرق دارد اینجناس که اختلاف نظر است اتهام هیچ يك از این حرفها نیست در اعلامیه حقوق بشر که در اول انقلاب کبیر فرانسه بتصویب رسیده است و آن اصول اساسی، اصول اساسی تمام قوانین اساسی دنیا شده است و در اعلامیه حقوق بشر هم که اخیراً بتصویب رسیده است بعد از جنگ بین المللی . . .

رئیس - حالا با الجزیره هم همان معامله را میکنند

وزیر دارائی - بنده که قربان الجزیره ای نیستم فرانسوی هم نیستم و مجلس شورای ملی هم آنرا تصویب کرده است يك ماده ای است میگوید باید حق دفاع بهر کس داد در محکمه ای که مطلقاً آزاد و علنی باشد ، وسائل دفاع باید فراهم کرد ، حقوق مردم را باید حفظ کرد ، این اصلی است که در اعلامیه حقوق بشر است . از شرع مقدس مبین اسلام که یکی از بزرگترین اصول اخلاقی است به بشر نصیحت فرموده است حتی اگر شاهد دروغ باشد شاهد را مجازات میکنند یعنی شارع مقدس جلو اتهام را میگیرد دولت مبارزه بافساد را ذکر کرده است ، حق دارد ، باید هم بکند ، هیچوقت جناب آقای سراج حجازی دولت فعلی و افراد اومده ی نیستند که تمام دستگاهها هیچگونه عیب و نقصی ندارند بنده در جواب سوالی که قبلاً اینجا عرض کردم گفتم دستگاهها عیب دارند نقص دارد درست دارد نادرست دارد همه چیز دارد ولی همانظوری که خودتان خوشبختانه فرمودید بنده هم تکرار میکنم اکثریت مستخدمین مملکت ایران آقایان بضر سبلی صورت سرخ میکنند (صحیح است) اما اگر بيك فرد معینی حرفی بزنیم نه تنها وزیر هر کس را که بفرمائید باید متأسفانه بگیریم مجبوریم دلیل بیاوریم ، چاره نداریم ، فرمودند که من وظیفه ای برای آوردن دلیل ندارم البته هر کس وظیفه خودش را بهتر میداند اشاره ای هم به پرت قوی خودشان فرمودند که دلیل دارم ای چه خوب بود چه خوب بود که اگر حالا هم باز حضور مبارکشان عرض می کنم هر موقعی از مواقع ، در این قسمت از طرف تمام همکاران محترم خودم هم در دولت و کالة عرض میکنم هر موقعی هر فردی از افراد مستخدمین این کشور چه آنهایی که تحت نظر بنده کار میکنند چه آنهایی که تحت نظر وزیرای دیگر کار میکنند ادله و مدارکی باشد دلائلی باشد برای رضای خدا ، برای اصلاح جامعه بیاید و آن مدارک را بدهید . این تقاضای دولت است ، اما اگر مدرکی ندارید نگوئید . آقایان باور کنید این قبیل اتهامات شجاعت و شهامت را میگیرید و افراد را کم نمی کنند و کار های مملکت میخواهد . بنده که الان اینجادمنتان ایستاده ام صراحتاً خدمتتان میگویم با هیچ يك از افراد وزارت دارائی برادر خوانده کی ندارم هر کس تخلف کرد بیرونش میاندازم دوسه روز پیش دوفتر از آقایان نمایندگان محترم که تشریف دارند بودند ، در دفتر بنده تشریف داشتند معاون اول وزارت دارائی آقای انواری هم آنجا بود جلوی خود اوجه صحبت شد . در حضور خودش گفتم که ماهمین آقای انواری که سابقه خدمتش زیادتر از همه است و معاون وزارت دارائی است اگر تخلف کرد

رئیس - شما نگفتند ، آقای وزیر - دارائی وزیر دارائی - گفتند که تحریک وزارت دارائی است ما با آن دستگاه دستگاهی که مملکت را بقفا و نیستی سوق داد نزدیک نبوده ایم و هم کاری نزدیک نداشته ایم آنهاهی که داشته اند ممکن است طومار سازی بکنند ولی بنده نمیتکنم اینجا هم باز الان عرض میکنم ادله بیاورید ارادتمند قبول می کنم . محض رضای خدا بیاورید آقای سراج حجازی شما خودتان تا شش ماه پیش عضو دولت بودید یشت میز استفاده نشده بودید دلیل دارید بمن بگوئید اگر ضعیف باشد منتظر خدمت میشود اگر دلیل قوی باشد بمعکم میفرستم کما این که فرستادم کما اینکه منتظر خدمت کردم راجع بآن شخص هم که میفرمائید که مبادا اسیر نایابان به شوند من که خودم گفتم مأمور خوبی بود همان نایابانی که آقا میگویند مقامات بالاتر برای این مرد پیشنهاد کردند حالا ببینید که حقایق چطور روشن می شود ، باز هم عرض میکنم در استماع انتقادات ، حرفها ، تذکرات دولت حاضر است و اگر در حدود قدرت و توانایی نکرد سوال بفرمائید استیضاح بفرمائید محتلم هست رای هدم اعتماد بدهید ما اصراری نداریم که روی این صندلی ها باشیم مادام که اعتماد دارید برای حسن انجام وظیفه مان که وظیفه مان را انجام بکنیم تا آخرین لحظه کار میکنم . این عریاضی بود که کردم همیشه هم در اختیار نمایندگان محترم برای ادای هر گونه توضیح و سوالی هستم (احسن)

رئیس - کشور ما دارای تاریخ هفت هزارساله است که ملل را قیه امروز هم دارای این سابقه نبودند در مملکت ما همیشه عدالت بوده است و امیدوارم بعد از این هم برای همیشه عدالت اجتماعی باشد اما آقای وزیر دارائی ضمن بیاناتشان نکته ای گفتند که مجبورم تذکری بدهم گفتند که وکیل بدیوان کیفر یا به نخست وزیری شکایت کند یا مراجعه کند خواستم بگیرم که این شان وکیل نیست وکیل باید تذکری بوزیر بدهد وزیر میرود مورد رسیدگی و تحقیق قرار میدهد حالا انشاء الله کار در دستور زیاد پیدا می کنیم و این حواشی کمتر میرد ازیم

۱۴- بیانات آقای مهندس جفرودی و دکتر جهانشاهی طبق ماده ۶۶ آئین نامه مهندس جفرودی - دو کلمه هم از دردهای مردم بشنوید آقایان استحضار دارند که چند روز پیش متأسفانه در شهرستان رشت حریق مدهشی روی داد و جناب آقای محسن اکبر همکار عزیز بنده باختصار باطلاع آقایان رساندند این حریق زندگی

یکعده ای را از بین برده‌اند بعضی از مقامه‌هایی که طعمه حریق شد بیمه بود بعضی ها نبود آنها همی که بیمه بود عده ای تلگراف کردند که شرکت سهامی بیمه ایران یعنی شعبه اش در رشت کمال مساعدت را کردند برای اینکه آنچه که بیمه بوده است تامین کنند برای آن قسمت که بیمه نبوده است بنده از جناب آقای ذوالفقاری استدعا میکنم که در جلسه هیات دولت مطرح کنند از جناب آقای نخست وزیر خواهش میکنند که بمؤسسه شیر و خورشید سرخ دستور بفرمایند که باین عده کمک بکنند، بحمدالله از مدتی باینطرف حادثه بی درمملکت اتفاق نیافتاده است که ملازم صرف هزینه از طرف مؤسسه شیر و خورشید سرخ باشد و در این حریق عرض میکنم که عده‌ای از مردم از هستی ساقط شده‌اند باین مردم يك کمک مؤثری از طرف این مؤسسه بشود (صحیح است)

رئیس - آقای دکتر جهانشاهی

دکتر جهانشاهی - بنده در اطراف سؤالی که کرده بودم و جواب مفید و مختصر و تلگرافی که جناب وزیر دادگستری دادند اینطور استنباط میشد که جبران این سوء تفاهم و این موضوع را فراهم آوردند

خیلی متشکرم ولی يك مطلبی داشتم که میخواستم عرض کنم و فرصت نبود و آن این است که یکی از آقایان گفتند که قضات اله میکنند و بله میکنند بنده قبول دارم که دادگستری مسامعایب و نواقص زیادی دارد چه از حیث تشکیلات و چه از حیث پرسنلی و باید اصلاح بشود ولی باید عرض کنم که در بین این قضات مخصوصاً طبقه جوانشان هستند کسانی که در کمال صداقت و نهایت پاکدامنی خدمت میکنند بنده خودم مواردی را از نزدیک شاهد بودم که در احقاق حقوق مردم استقامت کردند (صحیح است) حتی مورد تشویق و تقدیر و تحسین کسی هم واقع نشدند البته وظیفه شان بود شاید باشند کسانی که منحرف باشند یا خاطی باشند اما اصل مصونیت عملتی دارد و مقنن برای بعضی مشاغل و برای اینام وظیفه بعضی از مشاغل مصونیت در نظر گرفته است که خدای نکرده يك اشکال تراشیهائی پیش نیاید و برای اینکه این اشخاص بتوانند وظیفه شان را انجام دهند يك مصونیتی را در نظر گرفته‌اند اگر این مصونیت رعایت نشود بطور قطع اصل مسئولیت تحقق پیدا

نمیکند وقتی بيك سر بازی حفظ و حراست يك منطقه‌ای را گذار میشود ديگر کسی حق ندارد او را مورد بازخواست قرار دهد یا دستور خلاف بدهد مگر آنچه که مقررات تعیین کرده است بنده عرض کردم که این دادستان را نمیشناسم شاید عضو مفید و وظیفه شناس باشد شاید هم آدم خاطی و ناراحتی باشد همان طوری که آقای وزیر دادگستری گفتند همیشه مأمور رسیدگی اینکار شد رفتند نتیجه گزارش معلوم خواهد شد اما آنچه را که باید توجه داشت این است که تمام دستگاههای این کشور اعم از مجلس، دولت دستگاههای انتظامی، شهربانی، وزارت جنگ، فرمانداری نظامی مخصوصاً وزارت کشور با دستگاههای خودش، شهربانی و ژاندارمری با کمال صمیمیت برای رسیدن بيك هدف مشترك دارند کار میکنند و آن هدف حفظ امنیت ملی و بردن مملکت بسوی ترقی و تعالی است. این امنیتی که ما امروز داریم در نتیجه این است که تمام این دستگاهها تحت نظر شخص شاهنشاه و بيك دیر کتیو صحیح کار میکنند بنده امیدوارم که همیشه این وحدت نظر

باشد و در تماسی که دستگاهها با هم دارند اختلاف نظر و تشتت آراء پیدا نشود و راههای مجزائی هر کدام از این دستگاهها برای خودشان انتخاب نکنند، بنده در خاتمه عرض میکنم امیدوارم که آنچه بر ما حکومت میکنند قانون باشد.

رئیس - آقای وزیر کشور

وزیر کشور - بنده عرضی ندارم

۱۴ - تعیین موقع

جلسه بعد - ختم جلسه

رئیس - منی میکنم طبق رأیی که مجلس داد شعب در اسرع وقت ممکنه تشکیل شود و از هر شعبه ای دو نفر برای کمیسیون تجدید نظر در آئین نامه معین شوند بعد این طرح بآنجا فرستاده میشود اگر در موقعی گزارش رسید یا چیزهای دیگر بنظر کمیسیون رسید اختیار داشته باشد که يك اصلاحاتی بعمل بیاورد و به مجلس تقدیم بکند جلسه آتی هم روز بيك شنبه خواهد بود

(مجلس ۲۵ دقیقه بعد از ظهر

ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی -

رضا حکمت